

ת"פ (ירושלים) 24410-04-23 - מדינת ישראל נ' מוחמד ראמי בוסטאמי

ת"פ (ירושלים) 24410-04-23 - מדינת ישראל נ' מוחמד ראמי בוסטאמי מחוזי ירושלים
ת"פ (ירושלים) 24410-04-23
מדינת ישראל

נגד

מוחמד ראמי בוסטאמי

בית המשפט המחוזי בירושלים

[05.12.2024]

כבוד השופט אברהם רובין

גזר דין

1. העבירה בה הורשע הנאשם

הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בעובדות כתב האישום בביצוע עבירה של סחר בנשק - עבירה לפי סעיף 144(ב2) לחוק העונשין תשל"ז-1977.

על פי האמור בחלק הכללי של כתב האישום, אדם בשם וואליד הכיר במשך כ-15 שנה אדם אחר ששימש באירועים המתוארים בכתב האישום כסוכן משטרתי סמוי שכיניו נ.פ. 77-22. אותו וואליד הכיר עובר לאירועים המפורטים בכתב האישום אדם נוסף בשם נסים, שהוא מצדו הכיר את הנאשם במשך כשנתיים לפני כן, על רקע עבודה משותפת. בין הסוכן המשטרתי לבין וואליד התקיים משא ומתן במסגרתו הוסכם כי הסוכן ירכוש שני אקדחים מהנאשם ומנסים, זאת תמורת 30,000 ₪ בתוספת סך של 9,000 ₪ שיחולק בין וואליד, נסים והנאשם. עוד סוכם, כי העסקה תבצע ביום 19.1.23 סמוך ליישוב אלפי מנשה. המפגש התקיים כמתוכנן. למקום המפגש הגיע הסוכן ולאחר כשעה הגיעו למקום גם נסים והנאשם ברכב שבו נהגה אחת - תסנים שמה. נסים ירד מהרכב כשהוא אוחז בידו תיק ובו שני אקדחי הזנקה שהוסבו לירי תחמושת קליעית, וכן מחסניות תואמות. נסים נכנס לרכבו של הסוכן, הציג לו את האקדחים ולאחר מכן נסעו השניים ברכב לקרבת מקום, שם ביצע הסוכן ירי בכל אחד מהאקדחים על מנת לבדוק את תקינותם. משנוכח הסוכן לדעת שהאקדחים תקינים, חזרו השניים למקום המפגש. בסמוך לכך, ביקש נסים מהנאשם להיכנס לרכבו של הסוכן, ולאחר שהנאשם עשה כן ערך ביניהם נסים היכרות. בשלב זה, שילם הסוכן לנסים ולנאשם סכום של 38,000 ₪, זאת לאחר הפחתה של 1,000 ₪ מהסכום שהוסכם. להשלמת התמונה יצוין, כי הודאת הנאשם והרשעתו באו לאחר שנשמעו עדויות הסוכן ונסים אשר נחקרו בחקירה נגדית על ידי ב"כ הנאשם. מעדויות אלה עלה, כי הנאשם נכנס לרכבו של הסוכן רק לאחר שהסוכן ביקש זאת.

2. טענות המאשימה לעונש

בטיעונו לעונש ציין ב"כ המאשימה כי כתב האישום שבו הודה והורשע הנאשם הוא חלק מ- "פרשת סוכן" רחבה יותר, שבמסגרתה הועמדו לדין והורשעו גם אחרים. ב"כ המאשימה טען כי לנוכח הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, אשר מלמדות על עבירה שתוכננה מראש, שכללה סחר בשני אקדחים ואשר בוצעה לצורך עשיית רווח כספי, הרי שראוי לגזור על הנאשם עונש חמור, זאת כמתחייב גם ממדיניות הענישה הנוהגת בעבירות נשק. בהמשך לכך טען ב"כ המאשימה, כי ראוי להעמיד את מתחם העונש ההולם על 6 עד 8 שנות מאסר בפועל. ב"כ המאשימה הסכים כי יש לזקוף לזכות הנאשם את עברו הנקי ואת הודאתו במיוחס לו, ועל כן הוא טען כי מן הראוי למקם את עונשו של הנאשם בתחתית מתחם העונש ההולם, אם כי לאור חומרת העבירה לא בתחתית ממש.

3. טיעוני הנאשם לעונש

ב"כ הנאשם מיקד את טיעונו בפסק הדין שניתן בע"פ 8/24 עיסא מוחמד עלי נ' מדינת ישראל (10.7.24), אשר עסק בעניינו של מעורב אחר באותה פרשת סוכן. על אותו מעורב, שלטענת ב"כ הנאשם חלקו בפרשה היה דומה לחלקו של הנאשם, נגזר בסופו של דבר עונש של מאסר לתקופה של 26 חודשים. ב"כ הנאשם טוען, כי עיקרון אחידות הענישה מחייב שעונשו של הנאשם שלפניי לא יעלה על העונש שנגזר על המעורב האחר. ב"כ הנאשם הוסיף כי חלקו של הנאשם בעסקה היה שולי יחסית. לטענתו הנאשם כלל לא ראה במו עינו את הנשק שנמכר לסוכן, לא הייתה לו היכרות מוקדמת עם הסוכן, והוא לא היה שותף למשא ומתן שהתנהל עובר לעסקה. במישור הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה הדגיש ב"כ הנאשם את העובדה שהנאשם הודה במיוחס לו, נטל אחריות מלאה על מעשיו והביא חרטה עליהם. כמו כן, הדגיש ב"כ הנאשם את עברו הנקי של הנאשם, ואת העובדה שהוא מטפל באביו החולה ובאחיו הצעיר, זאת כיוון שאמו נפטרה כ-8 חודשים לפני מעצרו.

4. דברי הנאשם

בסיום שמיעת הטיעונים לעונש מסר הנאשם את דבריו. הנאשם ביקש סליחה על מעשיו. הנאשם הדגיש כי למרות שהוא תושב האזור ולמרות שעו"ד הזהיר אותו כי הוא עלול להיעצר (עמ' 71 ש' 22), הוא התייצב לחקירת המשטרה אליה הוא זומן טלפונית. הנאשם ביקש את רחמי בית המשפט לנוכח העובדה שזו לו הרשעתו הראשונה. הנאשם אף ציין כי אמו נפטרה וכי הוא מטפל באביו ואחיו.

דיון והכרעה

5. מתחם העונש ההולם

הנאשם הורשע בביצוע עבירה של סחר בנשק. עבירות הנשק הפכו זה מכבר ל"מכת מדינה" (ע"פ 7268/11 גרבאן נ' מדינת ישראל, בפסקה 7 (8.8.12)). הערכים המוגנים על ידי עבירות הנשק הם ערכים שעניינם שלום הציבור ובטחונו. פגיעתן של עבירות הנשק בערכים המוגנים האמורים קשה:

"נשק אינו כמו נרות חנוכה שלא נועדו לשימוש אלא "לראותן בלבד". נסיון החיים מלמד, לצערנו, כי בנשק שנרכש בדרכים מפוקפקות נעשה שימוש לפעילות עבריינית, לעיתים, פעילות העלולה לסכן עוברי אורח תמימים, ונשק עשוי למצוא דרכו אף למפגעים למיניהם. כל אחת ואחת מהחוליות בשרשרת הסחר בנשק, מוחזקת כמי שמודעת לתוצאות האפשריות הקשות העלולות לנבוע מהשימוש שיעשה בנשק לאחר שיגיע אל "הצרכן הסופי" בקצה השרשרת". (שם, שם).

לנוכח עוצמת הפגיעה של עבירות הנשק בשלום הציבור ובטחונו הוחמרה ברבות השנים הענישה בעבירות אלה, תחילה בפסיקת בית המשפט העליון ובהמשך על ידי המחוקק במסגרת תיקון מספר 140 לחוק העונשין (ע"פ 5602/22 מדינת ישראל נ' פלוני, בפסקה 13 (14.9.22)). במסגרת תיקון זה נקבע כהוראת שעה כי עונשו של מי שביצע עבירות נשק מסוימות, בכללן העבירה של סחר בנשק המעוגנת בסעיף 144(ב) לחוק העונשין, לא יפחת מרבע העונש הנקוב בצידה של העבירה, אלא מטעמים מיוחדים שירשמו (סעיף 144(ז) לחוק העונשין). הוראה זו חלה בענייננו, ומשמעותה היא כי עונשו של הנאשם שלפניי לא יפול, אלא מטעמים מיוחדים שירשמו, מ- 45 חודשי מאסר.

6. בהמשך לאמור, מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות נשק מחמירה:

"הודגש לא אחת כי יש לנקוט במדיניות ענישה ממשית ומשמעותית, בה ניתן מעמד בכורה מבין שיקולי הענישה לשיקולי הרתעת היחיד והרבים, שמשמעותה הרחקת עברייני הנשק מהחברה לפרק זמן משמעותי, על ידי השמתם מאחורי סורג ובריח... וכפי שקבעתי בעבר, המסר העונשי הנגזר ממדיניות הענישה האמורה הוא כי "שומר נפשו ושלומו - ירחק מעבירות הנשק באשר הן, קלות כחמורות" (ע"פ 78/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (26.7.2022))."

(ע"פ 2165/23 מדינת ישראל נ' פלאח בלאל, בפסקה 10 (4.5.23); וראו לסקירה עדכנית ותמציתית, אך ממצה, של מגמת ההחמרה בענישה - ע"פ 1586/24 מדינת ישראל נ' פלוני, בפסקה 4 (12.11.24)).

בפסיקה אף הודגש כי:

"ענישה מחמירה נדרשת לכל חוליה בשרשרת של עבירת הסחר בנשק, ובכלל זה גם מי שתיווך בעסקה ותרם תרומה מרכזית לביצועה".

(ע"פ 3793/20 השאם מוריחי נ' מדינת ישראל, בפסקה 6 (23.11.20); ע"פ 2165/23 פלאח בילאל הנ"ל בפסקה 10).

7. ברוח הפסיקה האמורה הפנה ב"כ המאשימה בטיעונו לפסקי דין בהם נגזרו עונשי מאסר חמורים על מי שהורשעו בעבירות נשק.

בע"פ 5393/23 כבהא נ' מדינת ישראל (25.7.24), נגזר על המערער עונש של 8 שנות מאסר זאת לאחר שהורשע בשתי עבירות של סחר בנשק ושתי עבירות של נשיאה והובלה של נשק. באותו מקרה היה מדובר במערער אשר מכר לסוכן, בשתי הזדמנויות שונות, אקדח, רובה M16 ושני רובי קלצ'ניקוב. ערעורו של המערער על חומרת העונש נדחה. ראוי לציין כי נסיבותיו של מקרה זה חמורות משמעותית מעניינו של הנאשם שלפניי, זאת מבחינת סוגי כלי הנשק וכמותם, ומבחינת ריבוי העבירות בהן הורשע המערער. על כן פסק דין זה יכול לשמש מדד לענישה הנוהגת במקרים חמורים מהמקרה דנא.

בע"פ 2880/23 מדינת ישראל נ' עיסא (25.4.23), נדון עניינו של משיב אשר הורשע, במסגרת פרשייה רחבת היקף של סחר בנשק, בעבירה של סחר בנשק, זאת לאחר שמכר לסוכן רובה דמוי רובה M16. על המשיב נגזר עונש של 30 חודשי מאסר בפועל. ערעורה של המדינה על קולת העונש התקבל ועונשו של המשיב הועמד על 40 חודשי מאסר. בע"פ 4077/22 פלוני נ' מדינת ישראל (28.7.22), נדון ענינם של מערערים אשר הורשעו בעבירות נשק אשר נגעו לסחר ברובי M16. על המערער הראשון שהורשע בביצוע שתי עבירות של סחר בנשק נגזר עונש של 5 שנות מאסר, על המערער השני שהורשע בביצוע שתי עבירות של סחר בנשק ובשתי עבירות של נשיאה והובלת נשק, נגזר עונש של 36 חודשי מאסר. על המערער השלישי שהורשע בעבירה אחת של סחר בנשק ובעבירה אחת של נשיאה והובלת נשק נגזר עונש של 30 חודשי מאסר בפועל. על המערער הרביעי שהורשע בעבירה של סיוע לסחר בנשק ובעבירה של נשיאה והובלת נשק נגזר עונש של 19 חודשי מאסר. המערערים ערערו על חומרת העונשים שנגזרו עליהם ואילו המדינה ערערה על קולת העונשים. ערעורה של המדינה התקבל ועונשיהם של שלושה מבין ארבעת המערערים הוחמרו והועמדו על 36, 46, ו-25 חודשי מאסר.

יש לציין כי בשני פסקי הדין האחרונים היה מדובר בסחר ברובים, מה שאין כן בעניינו של הנאשם שלפניי. חרף זאת סבורני כי הענישה בפסקי דין אלו - 36 עד 46 חודשי מאסר - יכולה ללמד על רמת הענישה הנוהגת במקרים הדומים לעניינו של הנאשם, אשר איננה מגיעה כדי המתחם לו טען ב"כ המאשימה.

8. בנוסף הפנה ב"כ המאשימה לגזרי דין שניתנו בעניינם של מעורבים נוספים באותה "פרשת סוכן" בה הורשע הנאשם שלפניי. לגזרי דין אלו, ולגזר דין נוסף שאליו הפנה ב"כ הנאשם, אשר פרטיהם יובאו להלן, יש משקל מהותי לעניינו של הנאשם שלפניי, זאת מכוח עקרון אחידות הענישה, אם כי נזכיר שעיקרון זה איננו בבחינת חזות הכול, וניתן לסטות ממנו במקרים מתאימים. כפי שנראה להלן, גם גזרי דין אלו אינם תומכים במתחם העונש ההולם לו טען ב"כ המאשימה. בהקשר זה אוסיף, בבחינת הקדמת המאחר, כי אלמלא גזרי הדין שניתנו בענייניהם של אחרים שהיו מעורבים באותה פרשת סוכן הייתי גוזר על הנאשם שלפניי עונש חמור מזה שייגזר עליו בסופו של דבר בגזר דין זה. בת"פ (מחוזי י-ם) 70392-03-23 מדינת ישראל נ' אחמד ואמג'ד מוחסן (16.5.24), נדון עניינם של שני נאשמים. הראשון שבהם - אחמד - הורשע בביצוע 3 עבירות של סחר בנשק והשני - אמג'ד - הורשע בביצוע עבירה אחת של סחר בנשק. על פי עובדות כתב האישום בו הורשעו הנאשמים, עסקאות הנשק כללו מכירת אקדחים לסוכן. על אחמד נגזר עונש של 68 חודשי מאסר ועל אמג'ד נגזר עונש של 22 חודשי מאסר.

בת"פ (מחוזי י-ם) 70450-03-23 מדינת ישראל נ' נאצר מחסן (15.4.24), נדון עניינו של נאשם אשר הורשע, על פי הודעתו במסגרת הסדר טיעון, בביצוע שתי עבירות של סחר בנשק - שני רובים דמויי M16 - עם אותו סוכן. על הנאשם נגזר עונש של 5 וחצי שנות מאסר בפועל. ערעור מטעם הנאשם על חומרת העונש תלוי ועומד בבית המשפט העליון. ועוד הפנה בכ"כ המאשימה לפסק דין בו הורשעו נאשמים בעבירות סחר בנשק ונגזרו עליהם עונשים של 42 ו-34 חודשי מאסר (ת"פ (מחוזי י-ם) 50474-09-22 מדינת ישראל נ' סמאר (18.9.23) - סחר באקדחים), ולפסק דין נוסף בו הורשע נאשם בשתי עבירות של סחר בנשק (שני רובים דמויי M16), ונגזר עליו עונש של 66 חודשי מאסר בפועל (ת"פ (מחוזי י-ם) 52789-09-22 מדינת ישראל נ' חמזה אבו חסן (24.1.24)).

9. ב"כ הנאשם התמקד בטיעונו בגזר דין שניתן לגבי מעורב אחר באותה פרשה (ע"פ 8/24 עיסא מוחמד עלי נ' מדינת ישראל (10.7.24)). אותו עיסא הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעבירה אחת של סחר בנשק ונגזר עליו עונש של 32 חודשי מאסר (ת"פ (מחוזי-ים) 69797-03-23 מדינת ישראל נ' מוחמד עלי (22.1.23)). על פי עובדות כתב האישום בהן הודה הנאשם הוא יחד עם אחר מכרו לסוכן המשטרתי אקדח. ערעורו של עיסא על חומרת העונש התקבל ובית המשפט העליון העמיד את עונשו על 26 חודשי מאסר בפועל, זאת תוך הדגשה לפיה הפחתת העונש באה לא בשל טעות שנפלה בגזר דינו של בית משפט קמא, אלא בשל נסיבות שלא עמדו לנגד עיניו עובר למתן גזר הדין - מצבו הקוגניטיבי הירוד של עיסא ו: "העונש שהושת בינתיים על שותפו למעשה העבירה, אשר הורשע גם בשני אישומים נוספים שלא יוחסו למערער ואשר אף מעורבותו בעבירה המשותפת גבוהה משמעותית". לגזר דין זה יינתן, בשינויים המחויבים, משקל של ממש בקביעת מתחם העונש ההולם.

10. במישור הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, יש לעמוד בראשית הדברים על כך שהעבירה בוצעה לאחר תכנון מוקדם. כך, למימוש עסקת הסחר קדם משא ומתן שנוהל בין הסוכן לבין וואליד הנזכר במבוא לכתב האישום, שלאחר סיומו המוצלח נקבעה הפגישה שבה השתתף הנאשם.

חלקו של הנאשם בייזום ומימוש עסקת הנשק היה מרכזי פחות מחלקו של וואליד, אשר ניהל את המשא ומתן עם הסוכן וסיכם איתו את פרטי העסקה, ומחלקו של נסים אשר הוא זה שבמפגש עם הסוכן הציג בפניו את האקדחים ונסע עמו למקום בו הסוכן בדק את תקינותם באמצעות ירי. חלקו המעשי של הנאשם במימוש העסקה התמקד בעיקר בכך שהוא ליווה את נסים לאתר ביצוע העסקה, ובכך שהוא נכנס לרכבו של הסוכן לאחר שזה ביקש מנסים שיקרא לו. ויודגש, אין להבין מהאמור שהנאשם לא היה שותף לביצוע עבירת הסחר, שהרי הנאשם הודה בכך שעל פי הסיכום המוקדם היה הסוכן אמור לשלם ₪ 9,000 שיחולקו בינו לבין וואליד ונסים, וכי בעקבות כך הוא התלווה לנסים למקום ביצוע העסקה ונכח ברכבו של הסוכן בעת שזה שילם עבור האקדחים.

הנזק שצפוי היה להיגרם כתוצאה מביצוע העבירה הוא נזק גוף חמור ואף נזק קטלני. הנאשם לא ידע, וככל הנראה גם לא התעניין לדעת, מיהו הסוכן ומה בכוונתו לעשות באקדחים שנמכרו לו. על כן יש להחזיקו כמי שהיה מודע לתוצאות הקשות שעלולות היו לנבוע מהשימוש בנשק לאחר שיגיע ליעדו הסופי (עניין גרבאן הנ"ל בפסקה 7). כשיקול מסוים ומוגבל לקולא יש להביא בחשבון לעניין הנזק שעלול היה להיגרם כתוצאה מביצוע העבירה, כי הנשק בו סחר הנאשם הוא אקדחים ולא רובים, וכי מדובר באקדחי הזנקה שהוסבו לירי קליעים, ולא באקדחים תקינים. כאמור, שיקול זה לא יכול להיות מכריע, זאת לנוכח הסכנה הנשקפת גם מאקדחים לא תקינים.

הלכה למעשה, הנזק שהיה צפוי להיגרם כתוצאה מביצוע העבירה לא התממש בפועל, זאת לנוכח העובדה שהאקדחים נמכרו לסוכן וכך הגיעו לידי המשטרה. עם זאת יש להביא בחשבון את הנזק הכלכלי שנגרם כתוצאה מהמשאבים שהושקעו ומושקעים בפעילות המשטרית המכוונת למיגור תופעת עבירות הנשק, שכוללת במקרים רבים הפעלת סוכנים על כל המורכבות והמשאבים הכרוכים בכך.

הסיבה שהביאה את הנאשם לבצע את העבירה היא בצע כסף. עובדה זו מוסיפה נופך של חומרה לעבירה.

11. לנוכח כל האמור, ובין היתר לנוכח גזרי הדין שניתנו בעניינם של מעורבים נוספים באותה פרשיית סוכן, לרבות גזר הדין בעניינו של עיסא מוחמד עלי, אני קובע כי מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם נע בין 3 ל- 5 שנות מאסר בפועל.

12. הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה והעונש המתאים

במישור הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה יש לתת משקל לקולה להודאתו של הנאשם, אשר חסכה מזמנה של המאשימה ומזמנה של בית המשפט. כן יש לתת משקל לקולה לאחריות שנטל הנאשם על מעשיו ולחרטתו. עוד יש לזקוף לזכות הנאשם את עברו הנקי ואת העובדה שלמרות היותו תושב האזור הוא התייצב במשטרה כאשר זומן טלפונית לחקירה.

כמו כן יש להביא בחשבון את הנזק שצפוי להיגרם למשפחת הנאשם כתוצאה ממאסרו, זאת לנוכח העובדה שהנאשם מטפל באביו שמתנייד בכסא גלגלים (נע/1), ובאחיו.

לנוכח נסיבות אלו ימוקם עונשו של הנאשם בתחתית המתחם.

13. בטרם סיום אציון, שוב, כי אלמלא העונשים שנגזרו על המעורבים האחרים באותה פרשה הרי שהייתי גוזר על הנאשם עונש חמור מזה שייגזר עליו להלן. ברם, סבורני כי עקרון אחדות הענישה מחייב שהעונש שייגזר על הנאשם יתאים, בשינויים המחויבים, לעונשים שנגזרו על אחרים שהיו מעורבים באותה פרשיית סוכן, ובמיוחד לעונש שנגזר על עיסא מוחמד עלי כאמור לעיל. עם זאת אזכיר, כי בעניינו של עיסא זה הפחית בית המשפט העליון מעונשו בשל שיקולים קונקרטיים שאינם מתקיימים בנאשם שלפניי.

14. אשר על כן אני גוזר על הנאשם את העונשים שלהלן:

א. 36 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו של הנאשם לפי רישומי שב"ס.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי אותם ירצה הנאשם בפועל אם בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהכלא הוא יעבור עבירת נשק.

ג. קנס בסכום של 10,000 ₪, אותו ישלם הנאשם בעשרים תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום 1.6.25 ובכל אחד בחודש בחודשים שלאחר מכן.

הודע לנאשם על זכותו לערער לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ד' כסלו תשפ"ה, 5 דצמבר 2024, בנוכחות הצדדים.